

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA**

Zagreb, studeni 2018.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA

Članak 1.

U Zakonu o roditeljskim i roditeljskim potporama („Narodne novine“ br. 85/08., 110/08., 34/11., 54/13., 152/14. i 59/17.) u članku 2. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„(4) Iznimno od stavka 3. ovog članka, potpore iz stavka 1. i 2. ovog članka mogu se s majke i oca djeteta prenijeti na baku ili djeda djeteta pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom.“

Članak 2.

U članku 7. iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„(7) Korisnik prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetima iz ovoga Zakona je i baka ili djed djeteta, prema svom radnopravnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju.“

Članak 3.

U članku 9. dodaje se novi stavak 9. koji glasi:

„(9) Korisnik iz članka 7. stavka 7. ovoga Zakona, na temelju pisane izjave majke i oca djeteta o prijenosu korištenja prava, uz prethodnu osobnu suglasnost, ima pravo, zavisno od njegova radnopravnog statusa, na korištenje roditeljskog dopusta ili roditeljske pošte od rada ili roditeljske brige o djetetu te za vrijeme korištenja jednog od tih prava, pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu ili novčanu pomoć prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetom da ta prava roditelj nije iskoristio.“

Dosadašnji stavak 9. postaje stavak 10.

Članak 4.

Članak 24. mijenja se i glasi:

„Članak 24.

(1) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na naknadu plaće u iznosu 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, a koja ne može za puno radno vrijeme iznositi manje od 120% proračunske osnovice mjesečno.

- (2) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona naknada plaće za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, iznosi 100% osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, a koja ne može za puno radno vrijeme iznositi manje od 120% proračunske osnovice mjesečno.
- (3) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona naknada iznosi 70% proračunske osnovice mjesečno.
- (4) Za vrijeme korištenja prava iz članka 16. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice mjesečno za puno radno vrijeme.
- (5) Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće utvrđenu prema ovom Zakonu, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 120% proračunske osnovice mjesečno.
- (6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka u slučaju mrtvorodenog djeteta ili ako dijete umre za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust, zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.
- (7) Zaposleni ili samozaposleni roditelj koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 12 mjeseci neprekidno ili 18 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (prethodno osiguranje), za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu ima pravo na novčanu naknadu koja iznosi 70% proračunske osnovice.
- (8) Iznimno od stavka 7. ovoga članka zaposleni ili samozaposleni roditelj koji ne ispunjava uvjet staža (prethodno osiguranje), za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona te korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja ima pravo na novčanu naknadu koja iznosi 120% proračunske osnovice mjesečno.
- (9) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju naknada plaće, odnosno novčana naknada utvrđena ovim člankom, ne može iznositi manje od 70% proračunske osnovice, neovisno radi li u punom ili nepunom radnom vremenu.
- (10) Zaposleni roditelj, korisnik prava iz članka 7. stavka 2. podstavka 3., 4. i 5. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena iz članka 15. ovoga Zakona ili za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice.
- (11) Iznimno od stavka 10. ovoga članka zaposleni roditelj, za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog

vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona te korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja ima pravo na novčanu naknadu koja iznosi 120% proračunske osnovice mjesečno.

(12) Pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice mjesečno ima zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za blizance, treće i svako sljedeće dijete iz članka 14. stavka 2. podstavka 2. Zakona nakon isteka šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, odnosno osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, kao i za vrijeme dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. Zakona ako je smrt djeteta nastupila tijekom korištenja tog prava.“

Članak 5.

U članku 30. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona za vrijeme korištenja prava na roditeljsku pomoć od rada do navršene 1. godine života djeteta ima pravo na novčanu naknadu u iznosu 120% proračunske osnovice mjesečno.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 6.

U članku 33. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Iznimno od stavka 1. ovoga članka novčana pomoć iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona do navršene 1. godine života djeteta iznosi 120% proračunske osnovice mjesečno.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 7.

Iza članka 33. dodaje se nova glava VI.a i članci 33.a, 33.b, 33.c i 33.d koji glase:

„VI.A PRAVA BAKE ILI DJEDA DJETETA

Članak 33 a.

„(1) Baka ili djed djeteta, na temelju pisane izjave majke i oca djeteta o prijenosu korištenja prava, uz prethodnu osobnu suglasnost, pod uvjetom da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju ima pravo na pripadajuće vremenske dopuste ili počete od rada te pravo na naknadu plaće ili drugi oblik novčane naknade prema odredbama iz ove glave, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.“

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka na baku ili djeda djeteta majka i otac djeteta ne mogu prenijeti pravo korištenja roditeljskog dopusta, roditeljske poštude od rada ili roditeljske brige o djetetu.

(3) Opseg prava bake ili djeda iz stavka 1. ovoga članka ovisi o radnom pravnom statusu korisnika prava.

(4) Ako su baka i djed djeteta braćni drugovi, prava s osnova izjave majke i oca djeteta o prijenosu korištenja prava ostvaruju zajednički i baka i djed djeteta i koriste ga, u pravilu, u jednakom dijelu, osim ako se baka i djed pisano izjasne da će prava s osnove izjave majke i oca djeteta koristiti samo jedan od njih.

(5) Korisnici iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu imaju prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

1. Prava zaposlenog ili samozaposlenog bake ili djeda djeteta

1.1. Pravo korištenja prenesenog prava na roditeljski dopust

Članak 33 b.

(1) Zaposleni baka ili djed djeteta i samozaposleni baka ili djed djeteta, ima pravo na korištenje prenesenog prava na roditeljski dopust u trajanju propisanom ovim Zakonom.

(2) Pravo na dopust zaposleni baka ili djed djeteta ili samozaposleni baka ili djed djeteta stječe s danom pisane izjave majke i oca djeteta o prijenosu korištenja prava.

(3) Na pravo na dopust zaposlenog bake ili djeda djeteta ili samozaposlenog bake ili djeda djeteta odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o roditeljskom dopustu, ukoliko odredbama ove glave nije drugačije propisano.

1.2. Naknada plaće za vrijeme korištenja prenesenog prava na roditeljski dopust

Članak 33 c.

Korisnik iz članka 33 b. ovoga Zakona za vrijeme korištenja prenesenog prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovog Zakona ima pravo na naknadu plaće odnosno novčanu naknadu u visini 70% proračunske osnovice mjesečno.

2. Prava drugih baka i djedova djeteta

Članak 33 d.

(1) Korisnik iz članka 7. stavka 7. ovoga Zakona koji je prema ovom Zakonu baka ili djed djeteta koji ostvaruje drugi dohodak ili je poljoprivrednik ili nezaposlena osoba ili osoba izvan sustava rada, na kojega je temeljem odredbi i pod uvjetima iz ovoga Zakona prenešeno pravo korištenja prava na roditeljsku poštudu od rada ili roditeljsku brigu o djetetu ima pravo na korištenje navedenih prava u trajanju propisanom ovim Zakonom.

(2) Pravo na roditeljsku poštedu od rada i pravo na roditeljsku brigu o djetetu korisnik iz stavka 1. ovog članka stječe s danom pisane izjave majke i oca djeteta o prijenosu korištenja prava.

(3) Na prava korisnika iz stavka 1. ovog članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o roditeljskoj poštediti od rada ili roditeljskoj brizi o djetetu, ukoliko odredbama ove glave nije drugačije propisano.

(4) Za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovog članka korisnik ima pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.“.

Članak 8.

U članku 37. riječi „u visini propisanoj člankom 24. stavcima 2. do 8. ili člankom 24.a ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima „u visini propisanoj člankom 24. stavcima 2. do 9. ili člankom 24.a ovoga Zakona“.

Članak 9.

U članku 38. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Iznimno od stavka 2. ovog članka za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka do navršene 1. godine života djeteta korisnik ima pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u iznosu od 120% proračunske osnovice mjesečno.“

Članak 10.

U članku 40. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka do navršene 1. godine života djeteta korisnik ima pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u iznosu od 120% proračunske osnovice mjesečno.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 11.

Naslov Glave VIII. iznad članka 41. mijenja se i glasi: „IX. NOVČANE POTPORE ZA NOVOROĐENO DIJETE“.

Članak 41. mijenja se i glasi:

„(1) Korisnik iz članka 7. stavka 1. do 6. ovoga Zakona ima pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete pod uvjetom i u iznosu propisanom ovim Zakonom.

(2) Korisnik iz članka 7. stavka 1. do 6. ovoga Zakona ima pravo na mjesečnu novčanu potporu za novorođeno dijete nakon navršenih 6 mjeseci starosti djeteta pod uvjetom i u iznosu propisanim ovim Zakonom.“.

Članak 12.

Članak 42. mijenja se i glasi:

„(1) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 1. do 5. i stavka 2. ovoga Zakona može ostvariti pravo na novčane potpore iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da u vrijeme rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:

– da je hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci,

– da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona može ostvariti pravo na novčane potpore iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da u vrijeme rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:

– da je hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 5 godina,

– da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(3) Korisnici iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu podnijeti zahtjev i ostvariti pravo na novčane potpore iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da je dijete:

– upisano u maticu rođenih

– prijavljeno kao član njihovog kućanstva,

– zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(4) Korisnici iz stavka 1. i 2. ovog članka mogu podnijeti zahtjev i ostvariti pravo na mjesečnu novčanu potporu iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona pod uvjetom da se odreknu svih drugih prava koja se temeljem ovog Zakona ostvaruju nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta.“.

Članak 13.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„(1) Novčana potpora iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona iznosi 70% proračunske osnovice.

(2) Novčana potpora iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona iznosi 70% proračunske osnovice mjesečno.

(3) Pravo na novčane potpore iz stavka 1. i 2. ovoga članka, pod uvjetima iz članka 42. ovoga Zakona ima i korisnik za posvojeno dijete u opsegu u kojem navedene novčane potpore iz članka 41. ovoga Zakona za to dijete nisu ranije isplaćene drugom korisniku.“.

Članak 14.

U članku 45. stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Rješenje o pravu iz ovoga Zakona obvezno se dostavlja poslodavcu ako je korisnik prava zaposleni roditelj, zaposleni baka ili djed, zaposleni posvojitelj, zaposleni udomitelj, ili

zaposleni skrbnik odnosno fizička osoba kojoj je rješenjem nadležnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj.“.

Članak 15.

U članku 51. stavku 1. riječi: „iz članka 41. ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona“, a riječi: „iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „iz članka 43. stavka 3. ovoga Zakona“.

Članak 16.

Ovaj Zakon stupa na snagu 01. siječnja 2019. i objavljuje se u „Narodnim novinama“.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom u članku 2. Zakona dodaje se stavak 4. kojim se propisuje proširenje kruga korisnika koji mogu ostvariti potpore slijedom čega se omogućava prenošenje prava korištenja potpora s oca i majke na baku ili djeda djeteta.

Uz članak 2.

Ovom odredbom u članku 7. Zakona dodaje se stavak 7. kojim se propisuje da je korisnik prava prema odredbama ovog Zakona i pod uvjetima iz Zakona i baka ili djed djeteta. Temeljna prava na potpore iz Zakona proizlaze iz činjenice roditeljstva, no obzirom na specifičnosti modernog načina života ovom se odredbom uvodi iznimka kojom se kao korisnik prava određuje i baka ili djed djeteta. Propisivanjem takve mogućnosti omogućava se roditelju prenošenje prava na potpore na treću osobu te olakšava usklađivanje obaveza iz osnova roditeljstva i sudjelovanja na tržištu rada.

Uz članak 3.

Ovom odredbom u članku 9. Zakona dodaje se novi stavak 9. kojim se propisuje pod kojim uvjetima baka ili djed kao korisnici ostvaruju prava prema odredbama ovog Zakona. Kao uvjeti za ostvarivanje prava na potpore propisuju se radnopravni status, pisana izjava roditelja o prijenosu prava uz prethodnu osobnu suglasnost i uvjet da odnosna prava roditelj nije iskoristio.

Mijenja se i redoslijed stavaka, budući je isti promijenjen dodavanjem novog stavka.

Uz članak 4.

Ovom odredbom mijenja se članak 24. Zakona kojim se propisuje opseg prava na novčane potpore za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta i to na način da se propisuje minimalna novčana potpora u visini 120% proračunske osnovice mjesečno za vrijeme do 1. godine života djeteta te se ujedno delimitira naknada plaće u prvoj godini života djeteta u iznosu od 100% osnovice za naknadu utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ali ne manje od minimalne potpore od 120% proračunske osnovice mjesečno.

Uz članak 5.

Ovom odredbom u članku 30. Zakona dodaje se stavak 2. kojim se određuje pravo na novčanu naknadu u visini 120% proračunske osnovice mjesečno za vrijeme korištenja prava na roditeljsku potporu od rada do navršene 1. godine života djeteta.

Uz članak 6.

Ovom odredbom u članku 33. Zakona dodaje se stavak 2. kojim se određuje pravo na novčanu pomoć u visini 120% proračunske osnovice mjesečno za majku izvan sustava rada do navršene 1. godine života djeteta.

Uz članak 7.

Ovom odredbom iza članka 33. Zakona dodaje se nova glava VI a. i članci 33.a, 33. b, 33. c i 33. d kojima se uređuju prava bake ili djeda djeteta na korištenje vremenskih dopusta ili potpore od rada te prava na naknadu plaće i drugih oblika novčanih naknada, a sve temeljem pisane izjave majke i oca djeteta o prenošenju prava na korištenje istih prava.

Uz članak 8.

Ovom odredbom članak 37. Zakona mijenja se radi usklađenja s izmjenama članka 24. Zakona.

Uz članak 9.

Ovom odredbom u članku 38. Zakona dodaje se novi stavak 3. kojim se određuje pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u visini 120% proračunske osnovice mjesečno za posvojitelja koji ostvaruje drugi dohodak, posvojitelja poljoprivrednika, nezaposlenog posvojitelja ili posvojitelja izvan sustava rada do navršene prve godine života djeteta.

Uz članak 10.

Ovom odredbom u članku 40. Zakona dodaje se novi stavak 2. kojim se određuje pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u visini 120% proračunske osnovice mjesečno za posvojitelja koji ostvaruje drugi dohodak, posvojitelja poljoprivrednika, nezaposlenog posvojitelja ili posvojitelja izvan sustava rada do navršene prve godine života djeteta.

Uz članak 11.

Ovom odredbom mijenja se naslov glave VIII. te se mijenja članak 41. Zakona na način da izuzev jednokratne potpore za novorođeno dijete isti sada propisuje i pravo na mjesečnu potporu za novorođeno dijete pod uvjetima iz Zakona.

Uz članak 12.

Ovom odredbom mijenja se članak 42. Zakona kojim se propisuje pod kojim uvjetima korisnik može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu potporu kao i pravo na mjesečnu novčanu potporu iz članka 41. Zakona.

Ovom odredbom ujedno se propisuju i uvjeti pod kojima korisnici mogu podnijeti zahtjev za ostvarenje navedenih prava na novčane potpore iz članka 41. Zakona, a posebno uvjet kojim pravo na mjesečnu novčanu potporu ostvaruje korisnik koji se odrekne svih drugih prava koja ostvaruje temeljem Zakona nakon navršenih 6 mjeseci života djeteta.

Uz članak 13.

Ovom odredbom mijenja se članak 43. Zakona kojim se određuju visine novčanih potpora iz članka 41. Zakona u visini od 70% proračunske osnovice.

Uz članak 14.

Ovom odredbom u članku 45. Zakona mijenja se stavak 5. kojim se postupovne odredbe usklađuju s izmjenama i dopunama Zakona.

Uz članak 15.

Ovom odredbom članak 51. se usklađuje s izmjenama i dopunama Zakona.

Uz članak 16.

Odredbom se propisuje objava zakona u Narodnim novinama kao i njegovo stupanje na snagu.

VI. TEKST ODREĐABA VAŽEĆEG ZAKONA KOJU SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 2.

(1) Vremenske potpore prema ovom Zakonu su dopusti, poštede od rada i propisano vrijeme za brigu o djetetu.

(2) Novčane potpore prema ovom Zakonu su naknada plaće, novčana naknada, novčana pomoć i jednokratna novčana potpora za novorođeno dijete.

(3) Potpore iz stavka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje majka i otac djeteta, posvojitelj djeteta, skrbnik, udomitelj ili druga fizička osoba kojoj je maloljetno dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na čuvanje i odgoj.

Članak 7.

(1) Korisnik roditeljskih potpora prema ovom Zakonu je djetetov roditelj koji:

1. na temelju zapošljavanja prema propisima o radu ima priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja (u daljnjem tekstu: zaposleni roditelj), što obuhvaća:

– osobe u radnom odnosu kod domaćeg ili stranog poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj,

– osobe s prebivalištem ili odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj zaposlene u inozemstvu kod stranog poslodavca koje nemaju zdravstveno osiguranje stranog nositelja zdravstvenog osiguranja, odnosno koje nisu obvezno osigurane prema inozemnim propisima na način kako je to određeno međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju;

2. na temelju samozapošljavanja ima priznat status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja (u daljnjem tekstu: samozaposleni roditelj), što obuhvaća:

– osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti,

– osobe koje samostalno u obliku slobodnog zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost te

– osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje, ako su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nisu osigurane po osnovi rada,

– službenike vjerske zajednice, koja je upisana u evidenciju vjerskih zajednica koju vodi nadležno državno tijelo, ako nisu osigurani po osnovi rada;

3. ostvaruje drugi dohodak na koji su plaćeni doprinosi prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja te koji je s te osnove stekao status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: roditelj koji ostvaruje drugi dohodak);

4. je poljoprivrednik koji u Republici Hrvatskoj obavlja djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje ako je vlasnik, posjednik ili zakupac te ako je s te osnove stekao status osiguranika iz obveznoga zdravstvenog i mirovinskog osiguranja, a nije obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit i nije zdravstveno osiguran po osnovi rada;

5. prema propisima o zapošljavanju ima priznat status nezaposlene osobe ako ovim Zakonom nije drugačije propisano (u daljnjem tekstu: nezaposleni roditelj);

6. je korisnik mirovine, korisnik prava na profesionalnu rehabilitaciju ili korisnik prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske ili osoba koja se prema propisima iz socijalne skrbi ne smatra sposobnom za rad ili se prema drugim propisima smatra uzdržavanom osobom ili je polaznik redovitog školovanja ili sveučilišnog ili stručnog studija ili korisnik koji nema uvjete za ostvarenje statusa korisnika iz točke 1. do 5. ovoga stavka, a ima priznat status zdravstveno osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja (u daljnjem tekstu: roditelj izvan sustava rada).

(2) Zaposlenim roditeljem u smislu stavka 1. točke 1. ovoga članka smatra se i roditelj koji je:

– izabran ili imenovan na stalnu dužnost u tijelima državne vlasti ili u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako za taj rad prima plaću i ako po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,

– član uprave trgovačkog društva, ako po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,

– prema propisima o radu sklopio ugovor o stručnom osposobljavanju, bez zasnivanja radnog odnosa i koji, po toj osnovi, ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja,

– roditelj njegovatelj, koji po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja te

– osoba koja pruža njegu i pomoć hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata, te po toj osnovi ima priznat status osiguranika iz obveznog zdravstvenog i mirovinskog osiguranja.

(3) Korisnik roditeljskih potpora iz ovoga Zakona je i posvojitelj koji ima utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju, prema svom radnom statusu, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(4) Korisnik prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetima iz ovoga Zakona je i skrbnik maloljetnog djeteta kojem je rješenjem nadležnog tijela to dijete povjereno na čuvanje i odgoj ili druga fizička osoba kojoj je maloljetno dijete odlukom nadležnog tijela povjereno na čuvanje i odgoj, prema svom radnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu.

(5) Korisnik prema odredbama ovoga Zakona i pod uvjetima iz ovoga Zakona je i udomitelj maloljetnog djeteta, prema svom radnom statusu, pod uvjetom da ima status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju i ako s tim djetetom živi u zajedničkom kućanstvu.

(6) Korisnik roditeljskih potpora prema odredbama ovoga Zakona je i stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj koji ima priznat status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 9.

(1) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 1. i 2. i stavka 2. ovoga Zakona ima pravo na:

1. roditeljski dopust,
2. roditeljski dopust,
3. rad s polovicom punoga radnog vremena,
4. rad s polovicom punog radnog vremena zbog pojačane njege djeteta,
5. stanku za dojenje djeteta,
6. dopust trudne radnice ili dopust radnice koja je rodila ili dopust radnice koja doji dijete,
7. slobodan radni dan za prenatalni pregled,
8. dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju,
9. mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta.

(2) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 3., 4. i 5. ovoga Zakona ima pravo na:

1. roditeljsku počtu od rada,
2. roditeljsku počtu od rada.

(3) Korisnicima iz članka 7. stavka 1. točke 1., 2., 3., 4. i 5. i stavka 2. ovoga Zakona za vrijeme korištenja propisanih prava, ovisno o njihovom radnopravnom statusu, pripada pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu prema odredbama ovoga Zakona.

(4) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona po rođenju djeteta ima pravo na novčanu pomoć radi roditeljske brige o djetetu prema odredbama ovoga Zakona.

(5) Korisnik iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona osnovom pravomoćnog rješenja o posvojenju po propisima o obiteljskim odnosima ima pravo, zavisno od njegova radnopravnog statusa, na posvojiteljski dopust ili posvojiteljsku poštedu od rada ili posvojiteljsku brigu o djetetu te, za vrijeme korištenja jednog od tih prava, pravo na naknadu plaće ili novčanu naknadu ili novčanu pomoć prema odredbama ovoga Zakona.

(6) Korisnik iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona, na temelju pravomoćnog rješenja o skrbništvu, odnosno pravomoćne odluke nadležnog tijela kojom mu je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, ostvaruje prava prema ovom Zakonu, sukladno svome radnopravnom statusu i pod uvjetom da odnosna prava roditelj nije iskoristio.

(7) Korisnik iz članka 7. stavka 5. ovoga Zakona, na temelju pravomoćnog rješenja nadležnog tijela, ostvaruje pravo na vremenske potpore iz ovoga Zakona, sukladno svom radnopravnom statusu i pod uvjetom da ta prava roditelj nije iskoristio.

(8) Korisnik iz članka 7. stavka 5. ovoga Zakona ne ostvaruje pravo na novčane potpore prema ovom Zakonu.

(9) Korisnici iz članka 7. ovoga Zakona, osim novčanih potpora iz stavka 3., 4. i 5. ovoga članka, pod uvjetima iz ovoga Zakona, imaju pravo i na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete.

Članak 24.

(1) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na naknadu plaće u iznosu 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona naknada plaće za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, iznosi 100% osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, a koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 120% proračunske osnovice mjesečno.

(3) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona naknada iznosi 70% proračunske osnovice mjesečno.

(4) Za vrijeme korištenja prava iz članka 16. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice mjesečno za puno radno vrijeme.

(5) Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće utvrđenu prema ovom Zakonu, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 120% proračunske osnovice mjesečno.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka u slučaju mrtvorodenog djeteta ili ako dijete umre za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust, zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(7) Zaposleni ili samozaposleni roditelj koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 12 mjeseci neprekidno ili 18 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (prethodno osiguranje), za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu ima pravo na novčanu naknadu koja iznosi 70% proračunske osnovice.

(8) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju naknada plaće, odnosno novčana naknada utvrđena ovim člankom, ne može iznositi manje od 70% proračunske osnovice, neovisno radi li u punom ili nepunom radnom vremenu.

(9) Zaposleni roditelj, korisnik prava iz članka 7. stavka 2. podstavka 3., 4. i 5. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena iz članka 15. ovoga Zakona ili za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice.

(10) Pravo na novčanu naknadu u visini od 70% proračunske osnovice mjesečno ima zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za blizance, treće i svako sljedeće dijete iz članka 14. stavka 2. podstavka 2. Zakona nakon isteka šest mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, odnosno osam mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, kao i za vrijeme dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. Zakona ako je smrt djeteta nastupila tijekom korištenja tog prava.

2. Ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust i roditeljsku poštedu od rada

Članak 30.

(1) Korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust i roditeljsku poštedu od rada ima pravo na novčanu naknadu u iznosu 70% proračunske osnovice mjesečno.

(2) Korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona, za slučaj smrti djeteta ima pravo na isplatu novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka još 3 mjeseca počevši od idućeg dana nakon dana smrti djeteta.

(3) Korisnik prava iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na roditeljnu i roditeljsku poštedu od rada, ima prava iz obveznoga mirovinskog osiguranja i pravo na plaćene doprinose prema posebnim propisima.

Članak 33.

(1) Novčana pomoć iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona iznosi 70% proračunske osnovice mjesečno.

(2) Majka izvan sustava rada pravo na novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka može ostvariti počevši od dana rođenja djeteta.

(3) Korisnik prava iz članka 31. stavka 1. ovoga Zakona, za slučaj smrti djeteta ima pravo na isplatu novčane naknade iz stavka 1. ovoga članka još 3 mjeseca računajući od idućeg dana nakon dana smrti djeteta.

1.2. Naknada plaće za vrijeme korištenja prava na posvojiteljski dopust

Članak 37.

Korisnik iz članka 35. ovoga Zakona za vrijeme korištenja posvojiteljskog dopusta iz članka 36. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće u visini propisanoj člankom 24. stavkom 1. ovoga Zakona, a za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust ili drugih prava prema ovom Zakonu u visini propisanoj člankom 24. stavicima 2. do 8. ili člankom 24.a ovoga Zakona.

2. Prava drugih posvojitelja

Članak 38.

(1) Korisnik iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona koji je prema ovom Zakonu roditelj koji ostvaruje drugi dohodak ili je poljoprivrednik ili nezaposlena osoba ili osoba izvan sustava rada, koja je prema propisima o obiteljskim odnosima postala posvojitelj djeteta, pod uvjetima iz ovoga Zakona ima pravo na posvojiteljsku poštedu od rada ili pravo na posvojiteljsku brigu o djetetu u trajanju propisanom ovim Zakonom.

(2) Za vrijeme korištenja prava iz stavka 1. ovoga članka korisnik ima pravo na novčanu naknadu ili novčanu pomoć u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.

2.2. Pravo na novčanu naknadu

Članak 40.

(1) Korisnik iz članka 38. stavka 1. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na posvojiteljsku poštedu od rada ili prava na posvojiteljsku brigu o djetetu ima pravo na novčanu naknadu u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.

(2) Korisnik iz članka 39. stavka 6. ovoga Zakona za vrijeme korištenja preostalog dijela neiskorištenog prava iz članka 39. stavka 3. i 4. ovoga Zakona ostvaruje pravo na naknadu u iznosu od 70% proračunske osnovice mjesečno.

VIII. JEDNOKRATNA NOVČANA POTPORA ZA NOVOROĐENO DIJETE

Članak 41.

Korisnik iz članka 7. ovoga Zakona ima pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete pod uvjetom i u iznosu propisanom ovim Zakonom.

Članak 42.

(1) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 1. do 5. i stavka 2. ovoga Zakona može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu potporu iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da u vrijeme rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:

- da je hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci,
- da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Korisnik iz članka 7. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona može ostvariti pravo na novčanu potporu iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da u vrijeme rođenja djeteta ispunjava sljedeće uvjete:

- da je hrvatski državljanin s prebivalištem ili stranac sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj u neprekidnom trajanju od najmanje 5 godina,
- da je zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(3) Korisnici iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu podnijeti zahtjev i ostvariti pravo na jednokratnu novčanu potporu iz članka 41. ovoga Zakona pod uvjetom da je dijete:

- upisano u maticu rođenih
- prijavljeno kao član njihovog kućanstva,
- zdravstveno osiguran po propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 43.

(1) Jednokratna novčana potpora iz članka 41. ovoga Zakona iznosi 70% proračunske osnovice.

(2) Pravo na novčanu potporu iz stavka 1. ovoga članka, pod uvjetima iz članka 42. ovoga Zakona ima i korisnik za posvojeno dijete, ako novčana potpora iz članka 41. ovoga Zakona za to dijete nije ranije isplaćena drugom korisniku.

Članak 45.

(1) O pravima iz ovoga Zakona u prvom stupnju rješava nadležna ustrojbeni jedinica Zavoda na čijem je području prebivalište ili stalni boravak podnositelja zahtjeva.

(2) O žalbi protiv prvostupanjskog rješenja Zavoda rješava Direkcija Zavoda.

(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) Protiv drugostupanjskog rješenja može se pokrenuti upravni spor.

(5) Rješenje o pravu iz ovoga Zakona obvezno se dostavlja poslodavcu ako je korisnik prava zaposleni roditelj, zaposleni posvojitelj, zaposleni udomitelj ili zaposleni skrbnik odnosno fizička osoba kojoj je rješenjem nadležnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj.

(6) Rješenje o pravu nezaposlenog roditelja iz ovoga Zakona obvezno se dostavlja nadležnoj ustrojbenoj jedinici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u čijoj se evidenciji nezaposlenih osoba vodi korisnik prava.

1.3. Ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete

Članak 51.

(1) Korisnik iz članka 7. ovoga Zakona pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete iz članka 41. ovoga Zakona može ostvariti pod uvjetom da je pisani zahtjev za priznavanje prava podnio nadležnoj ustrojbenoj jedinici Zavoda u roku od 6 mjeseci od dana rođenja djeteta, odnosno u roku od 30 dana od dana posvojenja djeteta iz članka 43. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete ostvaruje se na osnovi zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, rodnog lista djeteta, te dokumentacije kojom se dokazuje ispunjenje uvjeta iz članka 42. ovoga Zakona.

(3) Pravo na novčanu potporu iz stavka 2. ovoga članka može se ostvariti donošenjem rješenja koje se sastoji samo od izreke u obliku zabilješke u spisu.